

Tannleger og rettssikkerhet

Jeg takker for kommentarer fra Sigbjørn Løes, Hilde Nordgarden og Anne Rønneberg til min kronikk «Er tannleger en fare for rettssikkerheten?» i Tidende nr. 11, 2021. Det er godt å se at dette er et tema som engasjerer. Jeg har noen bemerkninger.

Rett nok er det sikkert slik at tannleger, i hvert fall noen av dem, driver med ulike former for sakkyndigarbeid. Jeg tror likevel det er et fåtall som før nå har drevet med rettsodontologiske undersøkelser som kan ha konsekvenser for skyldspørsmålet i straffesaker. Funksjonen som odontologisk sakkyndig ved barnehusene er en ny rolle, som er klart annerledes enn å uttale seg i identifiserings saker eller i ulike forvaltningsmessige sammenhenger.

At antallet erklæringer fra tannleger har økt dramatisk de siste årene er, som Løes skriver, helt naturlig. For min del er jeg naturligvis positiv til at undersøkelser av barn i vold- og overgrepssaker er så gode som mulig er. Når jeg er bekymret, er det ut fra de erfaringene vi kan trekke på bakgrunn av andre profesjoners «nyinntreden» på straffesaksfeltet, som jeg har beskrevet i kapittel 16 i min bok *Om rettsmedisin og sakkyndighet*. Når man ser hvilke feil andre profesjoner kan begå, er det grunn til å være på vakt når tannlegene nå har fått en ny rolle. Også for disse andre profesjonene er selvsagt brukernes forventning at de sakkyndige kjenner forskning og kunnskapsstatus på de aktuelle fagfeltene. Dessverre har det vist seg at disse forventningene ikke alltid har slått til.

Jeg vet ikke hvilken opplæring som er tilbudt barnehustannlegene. Men jeg vet,

etter å ha hatt en sentral rolle i Den rettsmedisinske kommisjons kurs for sakkyndige (B-kursene) i mange år, at selv erfarne sakkyndige har en del å lære med hensyn til å skrive erklæringer og å opptre i retten. Disse kursene er også åpne for tannleger, men det er ikke mange vi har sett der. Vi skulle gjerne hatt flere, siden den tverrfaglige læringen står sentralt i disse kursene.

Jeg har selvsagt ikke oversikt over den rettsodontologiske litteraturen. Men jeg vet mye om hvilke fallgruver sakkyndige kan gå i, og jeg tror det er flere elementer ved tannlegers rolle som sakkyndige det kan være grunn til å reflektere over, for eksempel:

- Når Nordgarden og Rønneberg omtaler det gode samarbeidet med barnelegene på barnehusene, blir jeg nysgjerrig. Hvor oppmerksomme er tannlegene på de fallgruvene et slikt nært samarbeid kan innebære?
- Det sies at tannlegene får klare mandater fra påtalemyndigheten, og da burde jo rollen og oppdraget være klart. Men er det slik? Jeg har ikke sett disse mandatene, men i den veiledningen for tannlegeundersøkelser som ligger på helsebiblioteket.no er det formuleringer som ikke korresponderer helt godt med sakkyndigrollen.
- Har tannleger et omforent begrepsapparat for å gradere sikkerhet og sannsynlighet av de funn de gjør?
- Og ikke minst: Utformes disse tannlegeerklæringer i samsvar med Den rettsmedisinske kommisjons anbefalinger?

Tor Langbach